

Zriaďovateľ:

**TT
SK** TRNAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

KNIŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice TTSK v roku 2018

Vzdelávanie knihovníkov

Fantázia čítania

Z našich knižníc

Dni detskej knihy

Posolstvo deťom z Litovskej sekcie IBBY k Dňom

detskej knihy 2019

Jar plná podujatí

Obecná knižnica v Sobotišti

Prezentácia v Obecnej knižnici v Hornom Trhovišti

Pani rozprávarkarka – Ilona Nagy

Môj život s hudbou

Noc s Andersenom 2019

Piešťanská knižnica oslávi storočnicu Márie

Ďuričkovej

Podujatia oddelenia odbornej literatúry Knižnice

Juraja Fándlyho v Trnave

Založenie Klubu slovensky čítajúcich záujemcov

Piešťany opäť čítali deťom

Abrahámska Noc literatúry

Beseda v knižnici

Milan Rastislav Štefánik

Stretnutie so Štefánikom

TSK v TTSK 2019

Zo spolkovej činnosti

Príhovor predsedníčky

Letná burza kníh

Ročník: 46

Číslo: 1

Trnava 2019

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2018

Tak ako každý rok aj v roku 2018 vám v prvom čísle Knižničného spravodajcu prinášame krátky report o verejných knižniciach Trnavského samosprávneho kraja z dielne úseku metodiky a koordinácie knižničných činností Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave.

SIEŤ KNIŽNÍC

V roku 2018 bolo súčasťou knižničného systému Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) 225 verejných knižníc (VK), z toho 161 fungujúcich a 64 stagnujúcich knižníc:

- 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou (Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave),
- 3 regionálne (Galantská knižnica, Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica),
- 12 mestských (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Šamorín, Veľký Meder, Sereď, Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holíč),
- 9 obecných knižníc s profesionálnym zamestnancom,
- 200 obecných knižníc s neprofesionálnym zamestnancom (z toho 136 fungujúcich a 64 stagnujúcich obecných knižníc),
- 1 zrušená knižnica.

KNIŽNIČNÝ FOND

Údaje o knižničnom fonde VK TTSK sú uvádzané len za fungujúce verejné knižnice.

Knižničný fond VK TTSK tvorilo spolu 1 717 936 (-40 456) knižničných jednotiek (ďalej kn. j.). Keďže údaje sú uvádzané len za fungujúce knižnice, celkový počet kn. j. je ovplyvnený aktuálnym počtom fungujúcich a stagnujúcich knižníc. Pokles knižničného fondu bol zaznamenaný v piatich okresoch (DS, GA, HC, SE a TT), pričom najvýraznejší bol v okrese Hlohovec a následne v okresoch Dunajská Streda a Trnava. Nárast knižničného fondu bol zaznamenaný v dvoch okresoch a to v okresoch Piešťany a Skalica. Z pohľadu jednotlivých sietí knižníc bol najvyšší pokles vykázaný v sieti obecných neprofesionalizovaných knižníc. Jediný nárast evidujeme v krajskej knižnici TTSK. **Priemerná cena 1 knižničného dokumentu získaného kúpou v roku 2018 bola 10,42 €, čo je pokles o 0,05 €.**

Celkovo bol v roku 2018 vo VK TTSK zakúpený knižničný fond v hodnote 229 458 €, čo je o 14 070 € viacej ako v roku 2017.

Nárast v tomto ukazovateli vykázalo šesť okresov. Jedine v okrese Skalica prišlo

k poklesu o 2 215 €. **Na 1 obyvateľa TTSK boli v roku 2018 zakúpené nové knihy v hodnote 0,47 € (+0,02 € oproti roku 2017).**

Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2018 zakúpených 0,045 kn. j., čo je nárast o 0,003 kn.j. Smernica Medzinárodnej federácie knižničných asociácií IFLA/UNESCO pritom odporúča nákup 0,2 - 0,25 kn. j. na 1 obyvateľa. Pozitívom však ostáva, že uvedená hodnota má dlhodobu stúpajúcu tendenciu.

V roku 2018 zaznamenali nárast finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu regionálna krajská knižnica, regionálne knižnice a sieť mestských knižníc. V danom roku po dlhoročnej klesajúcej tendencii zaznamenali nárast finančných prostriedkov na akvizíciu knižničného fondu aj obecné neprofesionalizované knižnice. Pokles financií na nákup fondu bol zaznamenaný iba v sieti profesionalizovaných obecných knižníc.

Celkový prírastok v roku 2018 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinným výtláčkom) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK bol 0,066 knižničných jednotiek (rovnaký ako v roku 2017).

Počet titulov periodík v roku 2018 poklesol na 688 titulov (-68 titulov).

VÝPOŽIČKY A SLUŽBY

VK TTSK zrealizovali v roku 2018 spolu 1 297 772 (-59 691) výpožičiek knižničných dokumentov. Pokles počtu výpožičiek vykázali skoro všetky okresy, pričom najvýraznejší pokles počtu výpožičiek bol zaznamenaný v okresoch Hlohovec (-26 073) a Dunajská Streda (-17 186). **Priemerný počet výpožičiek v roku 2018 na 1 obyvateľa TTSK bol 2,65 (-0,16) výpožičiek, každý registrovaný používateľ v roku 2018 zrealizoval priemerne 31,98 (-0,65) výpožičiek.** V porovnaní výpožičiek podľa sietí knižníc zaznamenali pokles výpožičiek všetky siete knižníc. Najvýraznejší pokles v počte zrealizovaných výpožičiek zaznamenala sieť mestských knižníc (-47 176 výpožičiek). V roku 2018 knižnice zrealizovali spolu 931 638 absenčných výpožičiek, čo je pokles o 48 038. Najväčší pokles absenčných výpožičiek bol zaznamenaný v okresoch Dunajská Streda a Trnava. Nárast výpožičiek nastal v okresoch Piešťany a Skalica.

Počet **prezenčných výpožičiek** dosiahol hodnotu 366 134 výpožičiek (-11 653). Pokles v tomto ukazovateli vykázali tri okresy a to Hlohovec (-16 508), Piešťany (-3 363) a Senica (-342). Nárast výpožičiek vykázali okresy Trnava, Galanta, Skalica a Dunajská streda, pričom najväčší nárast prezenčných výpožičiek dosiahol okres Trnava (+5 268).

POUŽÍVATELIA

V roku 2018 pokračoval trend poklesu aktívnych (registrovaných) používateľov knižníc. Počet aktívnych používateľov v roku 2018 dosiahol hodnotu 40 582 (-1 023). Pokles bol zaznamenaný vo všetkých okresoch, pričom najvyšší pokles vykázali verejné knižnice v okrese Galanta (-311).

Rovnako nepriaznivý trend pretrváva aj v počte aktívnych používateľov do 15 rokov, ktorých bolo v sledovanom období zaregistrovaných spolu 14 534 (-320). Nárast v danom ukazovateli vykázali len verejné knižnice v okresoch Trnava (+87) a Senica (+26). Najvýraznejší pokles bol vykázaný v okresoch Piešťany (-142) a Hlohovec (-172).

V roku 2017 poklesol počet detských používateľov o 1 282 detí, avšak v roku 2018 bol pokles značne menší.

Verejné knižnice TTSK v roku 2018 zaregistrovali 40 582 (-1 023) používateľov, čo je 8,28 % (-0,34%) z celkového počtu obyvateľov TTSK v sídlach fungujúcich VK TTSK.

Pokles počtu aktívnych používateľov bol v roku 2018 zaznamenaný aj vo všetkých sieťach verejných knižníc TTSK. Najvýraznejší pokles vykázali mestské knižnice (-901). Ako jediná vykázala nárast aktívnych používateľov regionálna krajská knižnica (+334.) V počte aktívnych používateľov do 15 rokov bol nárast vykázaný opäť v regionálnej krajskej knižnici (+207), ale mierny nárast bol zaznamenaný aj v sieti regionálnych knižníc (+76). Zvyšné siete vykázali pokles, pričom najvýraznejší bol v sieti mestských knižníc (-404 aktívnych používateľov do 15 rokov) a v sieti obecných neprofesionalizovaných knižníc (-192).

Počet fyzických návštevníkov dosiahol hodnotu 675 680 (+46 005). Najvyšší nárast v danom ukazovateli vykázali už tradične verejné knižnice okresu Piešťany (+47 713). Ďalší nárast návštevníkov knižnice vykázali knižnice v okrese Galanta (+1 965) a Skalica (+7 869). Pokles bol zaznamenaný v okresoch Dunajská Streda, Hlohovec, Senica a Trnava.

Text: Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

VZDELÁVANIE KNIHOVNÍKOV

Fantázia čítania

„Fantázia čítania“ bola súčasťou 36. ročníka Dní detskej knihy, ktoré tento rok hostila Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave. Seminár sa odohrával na pôde Trnav-

skej univerzity v Trnave a bol venovaný čitateľskej gramotnosti a čitateľským kompetenciám detí a koncipovaný do dvoch častí. Prvou časťou boli prednášky a druhú časť tvorili pracovné workshopy. Seminár Fantázia čítania otvorila svojím príhovorom PhDr. Zuzana Martinkovičová, riaditeľka Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity. Následne problematiku čitateľskej gramotnosti

a problémov prepadu v čítaní predniesla v príspevku *Problémy prepadu v čítaní* Mgr. Timotea Vráblová, PhD. Pani Vráblová pútavo poukazovala na základné problémy, ktoré implicitne ovplyvňujú problematiku samotného čítania, ako aj čítania s porozumením. Poukázala na dôležitosť emocionálnej stránky pri čítaní. Po vyčerpávajúcej analýze problémov prepadu a predstavení možností ako ho eliminovať, seminár pokračoval príspevkom PhDr. Ludmily Hrdinákovej, PhD. *Čítanie – v ríši divov i za zrkadlom: čo robí čítanie pre nás a čo my robíme pre čítanie*. Vo svojom príspevku pani Hrdináková poukázala na kvantitatívne a kvalitatívne vytesňovanie čítania. Na vizualizáciu textu, analýzu a integráciu informácií, inferencie, či prežívanie. Počas príspevku mali účastníci možnosť vypočúť si nahrávky výskumu čítania detí, počas ktorého využívali Eyetracking. Následne po výkone detí sa výskumníci zaoberali primárnym sociálnym prostredím skúmajúcich detí, ktoré mohlo vo veľkej miere ovplyvniť ich čitateľskú gramotnosť a čitateľské kompetencie. Po prestávke prišla druhá časť semináru, ktorú tvorili workshopy. Účastníci mali možnosť vybrať si z workshopov *Prísť fantázii na koreň* (Mgr. Timotea Vráblová) a *Cez knihu do sveta fantázie* (Mgr. Radka Kukurugyová). Semináru sa počas dňa zúčastnilo 71 osôb a veríme, že si odniesli nové poznatky, či motiváciu do ďalšej činnosti s deťmi. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Text: Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Z NAŠICH KNIŽNÍC

Dni detskej knihy - 9. 4. – 11. 4. 2019

Festival kníh pre deti a mládež DNI DETSKEJ KNIHY sa každoročne uskutočňuje v inom meste Slovenskej republiky, vždy v inej knižnici. Táto dlhoročná tradícia je spojená s oslavami Medzinárodného dňa detskej knihy, ktorým je 2. apríl – deň narodenia dánskeho rozprávkara Hansa Christiana Andersena. 36.

ročník tohto celoslovenského podujatia organizovala Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s Divadlom Jána Palárika v Trnave, Západoslovenským múzeom v Trnave, Trnavskou univerzitou v Trnave a základnými školaami v Trnave a blízkom okolí. Gestorom podujatia bola BIBIANA - Medzinárodný dom umenia pre deti a Slovenská sekcia IBBY – Medziná-

rodná únia pre detskú knihu.

Všetko to začalo v krásny slnečný deň 9. apríla 2019 slávnostným otvorením celého podujatia v Divadle Jána Palárika v Trnave, ktoré pre pozvaných hostí a pre deti uviedlo divadelné predstavenie Malý princ, najznámejšie literárne dielo francúzskeho spisovateľa Antoina de Saint-Exupéryho. Ten sa všetkým prítomným z javiska aj prihovoril: „Milé deti, učiteľky i vy hostia naši vzácní a milí,

opäť po roku tu máme Dni detskej knihy!

Víta vás Trnava – starobylé mesto, v ktorom rozprávky a príbehy majú svoje stále miesto.

Či ste z Nitry, Bystrice či Bratislavy, nech sa vám vo vašej práci darí!

Čakajú nás besedy a stretnutia milé, užime si spoločne tieto krásne chvíle.

Aj sám Malý princ o chvíľu zavíta k nám, posolstvo pre malých i veľkých prinesie i vám!

Skôr ako mu miesto pripravíme, vzácných hostí vám predstavíme...

Deti tak mali možnosť vidieť všetkých hostí pospolu, nakoľko boli predstavení počas slávnostného otvorenia. Popoludní sa uskutočnili prvé dve besedy a hneď po nich aj prehliadka mesta pre všetkých hostí, ktorých zaujali nielen naše pamiatky, sprievodca v dobovom oblečení, ale i krásna výsadba mesta. Večerný program spríjemnil koncert trnavskej hudobnej skupiny Gemini – Irish Music, ktorú tvoria naši čitatelia a zároveň bolo neformálnym stretnutím s prítomnými návštevníkmi a čitateľmi knižnice. Gitary, husle, flauty dali veselú bodku za prvým spoločne prežitým dňom.

Pre detských čitateľov a priaznivcov detskej literatúry bol pripravený bohatý a zaujímavý program, v rámci ktorého sa konali mnohé stretnutia s významnými slovenskými spisovateľmi a ilustrátormi, akými boli: Hana Košková, Petra Nagyová-Džerengová, Ľubica Kepštová, Margit Garajszki, Marta Hlušíková, Toňa Revajová, Kristína Baluchová, Simona Čechová, Roman Brat, Miroslav

Regitko, Martin Kellenberger, Juraj Martiška, Branislav Jobus, Danuša Faktorová-Dragulová, Xénia Faktorová, Svetlana Majchráková, Andrea Gregušová, Miroslava Varáčková, Zuzana Kubašáková, Stanislav Repaský, Peter Bolaček, Marja Holecyová, Danica Pauličková, Mária Vrkoslavová, Gabriela Spustová, Beáta Kuracinová Vargová a Oksana Lukomska.

Hlavným cieľom tohto podujatia bolo motivovať deti k čítaniu a k pravidelnej návšteve knižnice a umožniť im osobne sa stretnúť s tvorcami kníh. Besedy, ktorých bolo 30, sa konali na rôznych miestach – v knižnici, jej pobočkách – v Tuliáne a Prednádraží, v základných školách na Atómovej ulici, na Námestí Slovenského učného tovaríšťa, na Lomonosovovej ulici, v základných školách Suchá nad Parnou, Zeleň, Špačince a tiež v Západoslovenskom múzeu. Na týchto besedách sa zúčastnilo spolu vyše tisíc detí.

Vo stredu, 10. apríla 2019 od skorých ranných

hodín sa spisovatelia a ilustrátori rozišli do okolia šíriť literatúru, pútavé príbehy a krásne ilustrácie do knižnice i jej pobočiek, škôl i múzea. Z úst účastníkov sme sa dozvedeli, že stretnutia boli milé, vtipné, pútavé, zaujímavé i plné zvedavých otázok, na ktoré všetci hostia ochotne odpovedali. Popoludnie sme hosťom spríjemnili vtipným programom pod názvom Aprílové čítanie, ktoré si pripravilo Fórum humoristov. Nechýbala hudba, spev, vtipy a kus našej „rýdzej trnafičiny“.

Posledný, tretí deň 11. apríla 2019 nám ubehol ako voda. Stretnutia pokračovali opäť na viacerých miestach s deťmi od prvých ročníkov až po deviate triedy.

Ani sme sa nenazdali a prišiel čas zhodnotenia a rozlúčenia. Sme vďační za všetkých hostí, ktorí prijali naše pozvanie a pricestovali. Teší nás, že z besied a spoločných stretnutí máme množstvo fotografií, ktoré nám budú pripomínať tieto krásne prežité chvíle.

Pre širokú verejnosť bola do konca apríla sprístupnená výstava ILUSTRÁTORI OCENENÍ NA BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ 2017, ktorá sa nachádzala v hlavnej budove knižnice.

Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu. Finančne ho podporil aj Trnavský samosprávny kraj, zriaďovateľ knižnice a Slovenská asociácia knižníc.

Text: Emília Dolníková, Veronika Chorvatovičová – KJF v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Posolstvo deťom z Litovskej sekcie IBBY : Knihy nám pomáhajú spomaliť (text: Kęstutis Kasparavičius)

Ponáhľam sa!... Nemám čas!... Dovidenia!... Tieto slová počujeme takmer každý deň a to nielen v Litve, krajine uprostred Európy, ale na rôznych miestach po celom svete. Rovnako často počujeme, že žijeme v uponáhľanej dobe zhonu a zahlcovania sa informáciami.

Ak si však do rúk vezmete knižku, takmer okamžite pocítite zmenu. Zdá sa, že knihy majú tú nádhernú schopnosť – pomáhajú nám spomaliť. Len čo si otvoríte knihu a ponoríte sa do jej pokojných hĺbok, prestanete sa báť, že veci presvištia okolo vás šílenou rýchlosťou a vy nič neuvidíte. Zrazu začnete veriť, že sa nemusíte naháňať urobiť nejakú neodkladnú prácu, ktorá v konečnom dôsledku nemá veľký význam. V knihách sa veci dejú potichu a po poriadku. Možno preto, že sú strany očíslované a možno preto, že jemne svojsky zašelestia, keď v nich listujete. V knihách sa udalosti z minulosti pokojne stretávajú s tými, ktoré ešte len majú prísť.

Vesmír knihy je doširoka roztvorený. Originálne prepája realitu s obrazotvornosťou a fantáziou a niekedy uvažujete, či ste to čítali v knihe, alebo skutočne zažili... Všimli ste si krásu kvapiek padajúcich zo striech z roztápajúceho sa snehu? Aký príjemný je pohľad na susedov múr obrastený machom? Fakt, že bobule jarabiny sú nielen krásne, ale aj horké... odkiaľ to viete? Z knihy? Či zo života? Stalo sa to v knihe? Alebo ste naozaj ležali v letnej tráve, či sedeli s prekríženými nohami a dívali sa na oblaky plávajúce po oblohe?

Knihy nám pomáhajú neponáhľať sa a spomaliť. Učia nás väčšej vnímavosti a pozývajú nás, či dokonca „nútia“ na chvíľku si posedieť. Zvyčajne pri čítaní knihy sedíme, či nie?

A je tu aj ďalší zázrak! Keď čítate knihu, kniha číta vás. Áno, knihy vedia čítať! Čítajú vaše čelo, obočie, kútiky úst, pery ako sa pohybujú smerom nahor a nadol... ale predovšetkým – knihy čítajú vaše oči.

A dívajúc sa do vašich očí – vidia. Ved' viete, čo vidia!

Som presvedčený, že knihy sa nikdy nezačnú nudiť, keď sú vo vašich rukách. Ten, kto má z čítania radosť, dieťa alebo dospelý, je oveľa zaujímavejší ako niekto, kto sa o knihy nezaujíma, kto stále preteká s časom, kto si nevšíma okolie, ktoré ho obklopuje a nikdy nemá čas sa zastaviť, posedieť...

Na Medzinárodný deň detskej knihy všetkým nám prajem: Nech sú zaujímavé knihy pre čitateľov a zaujímaví čitatelia pre knihy!

Jar plná podujatí

V prvom polroku 2019 sme si dali prestávku s postupnou obnovou interiéru našej knižnice. Toto obdobie bolo bohaté na podujatia pre dospelých a najmä pre deti. Veľkú pozornosť venujeme čitateľskej gramotnosti detí a upevňovaniu vzťahu detí k čítaniu. Hľadáme rôzne formy práce s deťmi, aby sme túto skupinu používateľov do knižnice pritiahli.

TSK v marci sme otvorili besedou so spisovateľkou a poetkou Zdenkou Wenzlovou-Švábekovou, ktorá prišla čitateľkám porozprávať o svojej tvorbe a živote. Hraním na gitaru spríjemnil besedu jej hudobný doprovod Alan Mikušek. Živá diskusia trvala skoro 2 hodiny a spisovateľka ju ukončila odkazom pre všetkých čitateľov: aby využili v živote všetky možnosti, ktoré sa im ponúkajú a nedali sa ničím a nikým odradiť od svojich plánov a snov a šli si svojou cestou, aj keď bude plná trnia. TSK sme ukončili besedou s autorkou detských kníh Andreou Gregušovou, ktorá vo svojich knihách ponúka nielen zábavu a zážitky, ale aj poučenie. V desiatke autorkiných kníh nájdete láskavý, príjemný a deťom blízky humor. Spolupracuje s vydavateľstvom EGREŠ, ktoré sa zameriava na ekológiu. Deti boli nadšené, kládli zvedavé otázky a na záver besedy poprosili spisovateľku o rozhovor do školského časopisu. Momentálne pani spisovateľka skúša písať aj pre dospelých a plánuje sa s deťmi v Hlohovci stretnúť aj v budúcnosti.

V apríli prijala naše pozvanie a na stretnutie s čitateľmi do knižnice prišla historička zo SAV PhDr. Daniela Dvořáková, DrSc. Autorka početných publikácií sa zaoberá neskorostredovekými dejinami Slovenska a Uhorska. Zaoberá sa hlavne obdobím Žigmunda Luxemburského. K jej najznámejším knihám sa radí kniha Rytier a jeho kráľ a Barbora Celjská. Beseda s rekordnou účasťou bola obohatená prednesom úryvkov z kníh v dobových kostýmoch a ukončená autogramiádou. Čitatelia mali možnosť si doplniť domácu knižnicu.

V marci – mesiaci knihy prebiehajú každoročne slávnostné zápisy druhákov a tak malí čitatelia majú možnosť si overiť svoje nadobudnuté čitateľské zručnosti v praxi.

Koniec mája bol náročný na zorganizovanie koncoročných podujatí pre deti, avšak odmenou nám bola bohatá účasť detí a zvyšujúci sa záujem o ne.

28.mája nám na IX. ročníku „Mojej obľúbenej knihy“ žiaci prvého stupňa ZŠ porozprávali, čo cez školský rok čítali, čo sa im v knihách páčilo a sebe si navzájom odporučili knihy na prázdniny. 30.mája sa konal celoslovenský Maratón čítania, ktorý otvoril primátor mesta Ing. Miroslav Kollár. Napriek daždivému počasiu prišlo čítať do knižnice a na pobočku v Šulekove 243 žiakov.

Takisto nás teší aj záujem žiakov z MŠ aj ZŠ o hodiny informatickej prípravy a nie je v našich silách deti oboznámiť s dňami v knižnici v marci, u nás sa mesiac knihy každoročne predlžuje až do konca apríla. Tohtoročnou novinkou sú „Rozprávkové utorky“ v knižnici. Dramatizovaným čítaním približujeme deťom tvorbu slovenských autorov. Zaznamenali sme aj zvýšený počet zapísaných detských čitateľov, pre ktorých návšteva knižnice už nie je len nudnou a povinnou aktivitou.

Na jesenné mesiace knižnica pripravuje rôzne akcie a besedy, literárne hodiny k 100. výročiu narodenia M. Ďuríčkovej, prednášky pre študentov stredných škôl a samozrejme aj besedy pre dospelých milovníkov kníh. Určite sa je na čo tešiť!

V poslednom týždni sme sa dozvedeli aj potešujúcu správu a tou je, že sme boli úspešní v podaných žiadostiach na dotáciu z FPU a na modernizáciu detského oddelenia sme dostali čiastku 4 000 € a na akvizíciu kníh 1 500 €. Modernizácia a nákup zariadenia v detskom oddelení umožní uskutočňovať rôznorodejšie typy podujatí – literárne súťaž, kvízy, tvorivé dielne a pod. Sme vďační FUP za poskytnutú pomoc a veríme, že v jesenných mesiacoch sa nám modernizácia detského oddelenia podarí zrealizovať. Ale o tom až nabadúce.

Text: Nicole Vajgelová, MsKC – knižnica Hlohovec

Foto: Archív MsKC – knižnica Hlohovec

Obecná knižnica v Sobotišti

V obci Sobotište (okr. Senica) žije približne 1 500 obyvateľov. Nielen na Slovensku je Sobotište známe ako kolíska európskeho družstevníctva, ktoré tu založil 9. 2. 1845 Samuel Jurkovič.

História knižnice sa začala písať pred takmer 100 rokmi. Priamym predchodcom obecnej knižnice bola knižnica miestnej Matice slovenskej, ktorá začala slúžiť verejnosti v roku

1920. Matica slovenská odovzdala knihy Vzdelávaciemu spolku M. R. Štefánika. Ten založil knižnicu v roku 1920 a v roku 1923 mal 300 kníh. Knižnica neslúžila len členom spolku, ale suplovala obecnú knižnicu. Súbežne existovali aj školské knižnice, malé knižnice spolkov, ktoré však neboli verejné. Knihy z nich neskôr odovzdali obecnej knižnici. Knižnica Vzdelávacieho spolku M. R. Štefánika v Sobotišti sa stala obecnou knižnicou v roku 1933 a jej správu prevzala

obec. V knižnici pôsobili spočiatku len amatérski knihovníci, knihy sa záujmom požičiavali raz týždenne. Až po roku 1948 s premenovaním knižnice na miestnu ľudovú knižnicu sa otváracie hodiny postupne rozširovali. Menila sa lokalita, ale priestory boli vlhké, vykurovanie nedostatočné, podmienky pre knihovníkov neboli najlepšie.

Pozitívnym momentom v existencii knižnice bol rok 1983. Vtedy sa presťahovala do zrekonštruovaných priestorov historického kaštieľa, ktorý dal v roku 1637 postaviť gróf Ľudovít Nyári. K dispozícii dostala veľmi pekné priestory vykurované ústredným kúrením. Čitatelia môžu využívať aj čítareň a multimediálnu miestnosť. V rovnakej budove sídli aj obecný úrad a Múzeum Samuela Jurkoviča, v ktorom robí autorka príspevku aj lektorku. Okrem múzea píše aj obecnú kroniku a pracuje v kultúrnej komisii, ktorá pripravuje mnoho podujatí – napr. Deň matiek, Deň detí, súťaž vo varení gulášu, stretnutie dôchodcov a stretnutie s Mikulášom. V roku 1983 sa knižnica stala profesionálnou knižnicou a začala sa éra skvalitňovania knižničných fondov a kultúrnovýchovnej činnosti, čo sa odrazilo aj na dosiahnutých výsledkoch.

Miestna ľudová knižnica bola v roku 1991 delimitovaná z Okresnej knižnice do správy obecného úradu a premenovaná na Obecnú knižnicu. Po delimitácii knižníc pod obce z nedostatku financií prichádzalo k redukcii obecných knižníc. V Sobotišti má však knižnica svoje pevné miesto a význam v rozvoji miestnej kultúry. V roku 2008 pribudol do knižnice počítač a knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice KIS MaSK, určený k automatizovanému spracovaniu knižničného fondu. Okrem klasických knihovníckych služieb knižnica realizuje aj podujatia pre deti a dospelých: literárne hodiny, hodiny informatickej výchovy, besedy, prednášky,

kvízy a súťaže. Čitatelia a kultúrna verejnosť sa stretávajú v knižnici nielen na besedách, ale napríklad aj na cvičení jogy. V súčasnej pretechnizovanej dobe čoraz menej ľudí siaha po knihách. Úloha pritiahnúť ľudí ku knihám leží na učiteľoch, pracovníkoch knižníc a rodičoch. Aj naša obec a knižnica patria medzi tie, ktorým nie je ľahostajný problém čítania kníh, a snažia sa vštepovať do detských sŕdc lásku a úctu ku knihám.

Finančné prostriedky na nákup nových kníh získava knižnica každoročne z rozpočtu obce. Fond sa dopĺňa s ohľadom na používateľov, lebo ak sa knižničné fondy nedopĺňajú, starnú a stávajú sa nepoužiteľnými. V roku 2018 obec vynaložila 1 538 € na nákup nových kníh. Knižničný fond tvorilo spolu 11 028 knižničných jednotiek, počet výpožičiek dosiahol 6 418 knižničných jednotiek. V roku 2018 knižnica zaregistrovala 153 používateľov, čo je 10,30 % z celkového počtu obyvateľov obce. Celkom bolo registrovaných 67 detí, čo predstavuje 43,79 % z počtu registrovaných čitateľov. Nákup kníh na jedného čitateľa bol 10,05 €. Knižnica je otvorená od utorka do piatka, spolu 21 hodín týždenne. Dúfam, že knižnica bude stále vyhľadávanou kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou.

Text a foto: Drahoslava Mrázková, Obecná knižnica Sobotište

Prezentácia v Obecnej knižnici v Hornom Trhovišti

Obecná knižnica v Hornom Trhovišti znovu oslavuje. V uplynulých dňoch pre-

zentovala obyvateľom obce nové prírastky kníh do knižnice. Už druhýkrát po sebe sa knižničke p. Jančátovej podarilo získať grant od Fondu pre podporu umenia vo výške 1 000 €. Za dva roky tak obohatila knižnicu o 442 kníh z najviac žiadaných žánrov našej

a zahraničnej súčasnej literatúry. Na svoje si tak prídu dospelí čitatelia i deti a školská mládež. Obnova knižničného fondu už pri- niesla knižnici zvýšenie návštevnosti a výpožičiek, čo bol hlavný cieľ pri podávaní

projektu na grant od FPU. Za tento úspech knižnica vďačí i Obecnému úradu Horné Trhovište, ktorý poskytol financie na povinnú spoluúčasť k projektom a tiež starostovi Ing. Veľkému, ktorý spoločne s knihovničkou navštevoval kamenné kníhkupectvá v okolitých mestách, kde sme doplnili tituly, ktoré sa nedali zohnať cez internet.

Text a foto: Katarína Jančátová, Obecná knižnica v Hornom Trhovišti

Pani rozprávarkarka – Ilona Nagy

Na stránkach regionálnych periodík sa stretávam pravidelne s jej literárnou tvorbou: básňami, rozprávkami, povestiami a životnými príbehmi, ktoré ma zaujali. Dávala som si otázku – kto môže byť tá neznáma žena s literárnym talentom?

Zistila som, že je to 71-ročná pani Ilona Nagy z Kráľovho Brodu. Pri osobnom stretnutí prezradila o sebe, že je sedlička, ktorá celý život pracovala v poľnohospodárstve. K písaniu a zberateľskej činnosti sa dostala nasledovne: raz prišli do jej rodnej obce vysokoškoláčky, ktoré hľadali povesti a staré príbehy. Nakoľko ona žiadne nepoznala, začala sa vypytovať starých obyvateľov ob-

ce, od ktorých postupne získala zaujímavé príbehy. Samozrejme, aby nezabudla, všetko si zaznamenala. Po čase tento vzácny materiál uverejnili a dodnes uverejňujú obecné noviny Rév Mondó a regionálny mesačník Matúšovej zeme Terra Hírújság. V týchto periodikách Ilona Nagy publikuje aj články o živote a dani v svojej obci. Má aj vlastnú literárnu tvorbu, ktorá obsahuje básne pre dospelých, pre deti a životné príbehy. Týmito životnými príbehmi sa zúčastňuje na literárnych súťažiach v Maďarsku, kde už získala aj rôzne ocenenia. Minulý rok vyšla jej prvá knižka, obsahujúca výber básní, rozprávok a povestí s názvom Királyrévi gyöngyfűzér. Zbierku vydal Obec Kráľov Brod s finančnou podporou sponzorov. Pani Ilonu sme pozvali dňa 27. marca 2019 na besedu do Patrie – Domova dôchodcov v Galante, ktorú rada prijala. Klienti domova sa zoznámili s jej sympatickou osobou, vypočuli úryvky z literárnej tvorby, ktoré osobne predniesla a mohli si vybrať, s ktorými jej ďalšími dielami by sa radi zoznámili – zvíťazili kráľovobrodské rozprávky. Potom nasledovala autogramiáda. Na záver podujatia sa pani spisovateľka dohodla s klientmi na ďalších menej formálnych stretnutiach, kedy „len tak“ príde na kus reči. Dúfam, že toto slnečné popoludnie prežili oby-

vatelia domova spokojne, užitočne využili svoj čas, a tešia sa na budúce stretnutie s pani Ilonou.

Text: Mgr. Judita Kontárová, Galantská knižnica v Galante

Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante

Môj život s hudbou

V Týždni slovenských knižníc 2019 navštívila hudobné oddelenie Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave v rámci cyklu *Môj život s hudbou* talentovaná bubeníčka Nikoleta Šurinová, víťazka minuloročnej súťaže „Česko Slovensko má talent“. Cieľom podujatia bolo prezentovať žiakom jej talent a blízky vzťah k hudbe. Tretiaci a štvrtáci základnej školy obdivovali nadanie, nadšenie a radosť hudobníčky, ktorú cítila pri hraní na bicie. Prítomným porozprávala o svojich začiatkoch hrania na prvých bicích Pearl, ale aj o tom, že si do vybranej drumless verzie skladby (verzie bez bicích) nacvičuje vlastné bicie a drum cover potom uverejňuje na svojom YouTube kanáli „Nikoleta Drummer“. Nikoleta má 12 rokov a základnú umeleckú školu navštevuje dva roky. Jej veľkým úspechom bolo prijatie do najväčšej kapely sveta Rockin'1000, ktorá združuje bubeníkov z celého sveta a v júli 2018 si s nimi zahrála dvojhodinový koncert v talianskej Florencii. Aj tento rok si zahrá spolu s bubeníkmi na koncerte vo Franfurkte nad Mohanom. Žiaci si vypočuli v jej podaní 5 skladieb a na záver im zaželala, aby hrali na hudobných nástrojoch s láskou a radosťou.

Text: Alena Vozárová, Knižnica JF v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Noc s Andersenom 2019

V tejto urýchlenej dobe sa treba naučiť aj trochu oddychovať, „spomaliť“ čas a pritom rozvíjať našu fantáziu a myseľ. Čo by bolo na to vhodnejšie ako čítanie kníh?

Veľa rodičov nemá až taký silný vzťah k čítaniu, preto deťom treba priblížiť čaro čítania iným spôsobom, aktivitami, hrami. V Horných Salibách sa preto organizuje každý rok Noc s Andersenom na nielen počesť rozprávkara H. Ch. Andersena, ale aj aby sme si pripomenuli, prečo je také dobré čítať.

Tento rok sa Noc s Andersenom konala 22 - 23. marca pre slovenské a 4 - 5. apríla pre maďarské deti 4. ročníka ZŠ. Na začiatku sme si zahráli pár hier na precvičenie mien, a hneď potom sme sa porozprávali o knižnici, na čo nám slúžia kniž-

nice, knihy. Padli aj odpovede na otázky: Koľko kníh je v knižnici? Aké knihy môžeme nájsť? Ako hľadať knihy v knižnici? Deti si mohli vyskúšať aj hľadanie danej knihy medzi policami. Nakoniec vznikla z toho aj malá súťaž, kto nájde skôr knihu svojho obľúbeného autora.

Pomocou prezentácií sme deťom priblížili aj prvé maľby v jaskyniach, ako vzniklo písmo, hieroglyfy, Gutenbergova kníhtlač. Venovali sme sa aj H. Ch. Andersenovi, jeho životu ako príklad škaredého káčatka, z ktorého vyrástla krásna labuť.

Celá noc bola založená aj na súťaži najšikovnejšieho štvrtáka, každý mal svoj vlastný pracovný zošit, do ktorého si vypracovával vedomostné otázky, ale aj rôzne zaujímavé úlohy, za ktoré mohol získať body. Okrem toho sme mali veľa iných hier, čítanie Andersenových rozprávok.

Vyvrcholením Noci bolo hľadanie pokladu v dedine na základe indícií. Na každom stanovisku deti mali nejakú úlohu, napr. vylúštiť krížovku, ktorej výsledkom bolo miesto pokladu.

Po nájdení pokladu sme sa vrátili naspäť do knižnice, dali sme sa do pyžám a išli sme spať. Keďže sme boli mimoriadne unavení, ani jeden z koordinátorov si nenastavil budík, takže ráno nás zobudili mamičky, ktoré prišli pre svoje ratolesti. Predĺžili sme si takto Noc s Andersenom, spravili sme si raňajky, vyhodnotili sme si Noc, a každý dostal darčeky a diplom na spomienku na tento večer.

Verím, že deťom táto akcia dala veľa, od Noci ubehol mesiac, a veľa štvrtákov sa vrátilo do knižnice, aby si vypožičalo knihy. Dúfam, že to bude takto aj pokračovať. Ďakujem veľmi za pomoc koordinátorom Fraňovi, Saške, Sise a Zolimu za pomoc, dúfam, že sa vidíme budúci rok s terajšími trietkami.

Text: Eszter Viktória Végh, Obecná knižnica Horné Saliby

Foto: Archív Obcej knižnice Horné Saliby

Piešťanská knižnica oslávi storočnicu Márie Ďuríčkovej

V septembri 2019 si pripomenieme 100. výročie narodenia autorky, ktorá natrvalo ovplyvnila nielen detskú literatúru (napísala desiatky autorských rozprávok), ale i povest'ovú tvorbu. Veď keby nebolo Márie Ďuríčkovej, generácie detí by nemohli prežívať dobrodružstvá Danky a Janky alebo Majky Tárajky či objavovať zákutia historickej Bratislavy s Dunajskou kráľovnou.

Mestská knižnica mesta Piešťany pri príležitosti významného jubilea Márie Ďuričkovej pripravila v spolupráci s Literárnym informačným centrom, BIBIANOU, medzinárodným domom umenia pre deti, Slovenskou Sekciou IBBY, časopisom Slniečko, RTVS, vydavateľstvami Buvik, SPN - Mladé letá, Ikar a Vydavateľstvom Matice slovenskej festival detskej literatúry s názvom Zlatá priadka Mária Ďuričková, ktorý sa bude konať v mesiacoch máj - september 2019. Záštitu nad ním prevzali ministerka kultúry Slovenskej republiky Ľubica Laššáková a predseda Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupič.

Na návštevníkov čaká množstvo sprievodných podujatí, medzi ktoré patria besedy s autormi, ilustrátormi a vydavateľmi detských kníh, literárno-výtvarné workshopy a výstavy. Jedným z takýchto podujatí je i čítanie verejne činných osobností z tvorby Márie Ďuričkovej deťom Trnavského samosprávneho kraja. Jeho cieľom je ponúknuť malým čitateľom pozitívne životné vzory a vzbudiť u nich väčší záujem tak o čítanie a knihy ako i samotnú povesť. Súčasťou festivalu detskej literatúry je a slávnostné vyhodnotenie celoslovenskej výtvarnej súťaže určenej žiakom základných umeleckých škôl, základných a špeciálnych škôl a školských klubov, Povesti Dunajskej kráľovnej, spojené s odovzdávaním cien a výstavou víťazných prác, komponované dramatinované čítanie s názvom Ak uhádneš moje meno, nechcem ťa..., inscenované čítanie Zázračné kľúče Márie Ďuričkovej, interaktívne divadelné dramatinácie na motívy autorských rozprávok Márie Ďuričkovej Janka a Danko či Gul'ko Bombul'ko a vernisáž výstavy knižných ilustrácií významných slovenských ilustrátorov z tvorby Márie Ďuričkovej s názvom Biela kňažná Mária Ďuričková.

Cieľom podujatí festivalu je nielen motivovať návštevníkov k čítaniu a častejšiemu kontaktu s knihou, ale práve prostredníctvom výtvarnej súťaže či výstav im ukázať a priblížiť historickú povesť nielen v literárnej podobe.

Mária Ďuričková bola, stále je a istotne bude i pre ďalšie generácie kňažnou slovenskej autorskej rozprávky i povest'ovej tvorby s veľkým srdcom, nádhernou dušou a nevyčerateľnou fantáziou. Jej tvorba je toho dôkazom.

Text: Matúš Nižňanský, Mestská knižnica mesta Piešťany

Podujatia oddelenia odbornej literatúry Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Oddelenie odbornej literatúry (ďalej len „OOL“) patrí k najväčším oddeleniam, čo do počtu knižničných dokumentov. Prevažnými návštevníkmi OOL sú študenti univerzít a široká verejnosť. Dvere majú otvorené všetci návštevníci knižnice,

takže sa snažíme upútať ich pozornosť nákupom rôznej populárno – náučnej literatúry, ako sú knihy pre domácich majstrov, knihy o ručných prácach, kuchárske knihy a obľúbená je i motivačná literatúra. Ktorých neosloví dobrá kniha, pre tých pripravujeme množstvo podujatí. V 1. polroku 2019 sme pre našich návštevníkov a používateľov pripravili rôzne prednášky, besedy a projekcie dokumentárnych filmov.

18. januára 2019 sme začali veľkolepo – Červenou. To je názov cestopisu literárneho debutanta Patrika Slaninu, ktorý veľmi zábavným spôsobom vo svojej prvotine opísal cestu hrdinov SNP, ktorá je dlhá takmer 800 km a je značená červenou farbou. Červená je turistická trasa z Dukly na Devín a je výzvou pre mnohých milovníkov turistických dobrodružstiev. Podujatie bolo spojené s krstom knihy a ako to neodmysliteľné býva, prišlo aj na krájanie torty a nie hocijakej, ale obrovskej identickej tortovej knihy.

Nezabúdame ani na študentov - maturantov, a preto i v tomto februári sme ich spolu s doc. Janou Bérešovou pozvali na krátky kurz písania novej maturity z angličtiny. Študenti sa dozvedeli tipy a stratégie k vypracovávaniu písomných maturitných testov, rozobrali si vzorové cvičenia. Podujatie sa stretlo s veľkým záujmom, o čom svedčí aj fakt, že sa prednáška konala v dvoch termínoch.

Študenti stredných škôl sú naši potencionálni používatelia, a teda naša snaha je pozvať do knižnice všetky vekové kategórie mládeže. Medzi podujatia orientované na výchovu a podporu vzdelávania teenagerov patrí cyklus prednášok pod názvom Knižnica mladým. V rámci tohto cyklu sme pripravili v 1. polroku 2019 dve podujatia: Prvá beseda – Za tajomstvami názvov a pomenovaní zaviedol študentov do tajov slovenského jazyka. Doc. Juraj Hladký, ktorý pôsobí na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity a je známy ako autor kníh súvisiacich s trnavským regiónom, objasnil študentom tvorbu pomenovaní priezvisk, miest,

obci, vodných tokov. Je zaujímavé vedieť, odkiaľ pochádzali, a prečo sa tak volali naši predkovia, čo vzbudilo medzi mládežou veľký záujem a aktívne sa zapájali do besedy. Moderátorom podujatia bol rozhlasový redaktor Martin Jurčo. Zo súdka histórie sa veľa nového dozvedeli študenti, ktorí si pozreli dokumentárny film o živote a diele Milana Rastislava Štefánika, u ktorého si tento rok

pripomíname 100. výročie jeho tragického úmrtia. Na všetečné otázky študentov odpovedal jeden z najpovolanejších dr. Michal Kšiňan – historik a vedecký pracovník Historického ústavu Slovenskej akadémie vied.

Priestor u nás majú aj regionálni autori. Beseda v rámci cyklu Trnavské kontexty je toho svetlým príkladom. Ide o knihu Trnavské železnice autora Bohuslava Kráľoviča, ktorý pri železnici prežil viac ako 50 rokov. Na príprave knihy mu pomáhal autorov priateľ Marko Engler. Bohuslav Kráľovič sa vydania knihy nedočkal (zomrel krátko pred dokončením knihy v roku 2018). Vďaka manželke Anny Kráľovičovej a priateľov autora kniha nezostala zabudnutá a dostala sa medzi ľudí. Naším návštevníkom predstavujeme aj knihy s pohnutým osudom, pretože tieto knihy na atraktivite nič netratia. Podujatia z verejných zdrojov podporil FPU.

Nebránime sa ani tradičným podujatiam, ku ktorým neodmysliteľne patria zaujímavé prednášky, známeho českého reportéra a dokumentaristu Stanislava Motla, o udalostiach druhej svetovej vojny a histórii Československa. Podujatie je vždy spojené s premietaním dokumentárneho filmu. Tieto podvečery s filmom majú v našej knižnici už tradíciu.

Do tejto kategórie patrí aj stretnutie s prof. Svetozárom Krnom, priekopníkom slovenskej expedičnej a diaľkovej turistiky. Svoje zážitky a postrehy z expedícií zachytil v dvanástich esejistických cestopisných knihách. Priaznivcom cestova-

nia porozprával o jednej z nich pod názvom Cestou necestou za polárnym kruhom a premietol fotografie.

U cestovania ešte chvíľu zostaneme, máme na mysli pešie a cyklistické potulky po Slovensku. Spoznávanie všetkých pozoruhodností Slovenska umožňuje hustá sieť peších turistických trás v dĺžke takmer 15 000 km a viac ako 10 000 km vyznačených cykloturistických trás. Slovensko je krajinou ideálnou na pešie putovanie, či na jej cyklistické spoznávanie. Koncom mája sme si pod taktovkou Daniela Kollára – geografa a šéfa vydavateľstva DAJAMA vypočuli nielen rozprávanie o krásach Slovenska, ale aj veselé historky z putovania po Slovensku, o ktoré sa podelili naši hostia p. Marián Šajnoha – horolezec, publicista a dlhoročný predseda Spolku JAMES a p. Ivan Bajo – Trnavčan, spisovateľ, horolezec a ilustrátor.

Spleť rôznych tém, zaujímavých hostí a príjemných podujatí sme pre širokú verejnosť pripravili vďaka finančnej podpore získanej v projekte KNIŽNICA JE IN z Fondu na podporu umenia.

Text: Viera Zrníková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Založenie Klubu slovensky čítajúcich záujemcov

V piatok, dňa 31. mája 2019 sa zišla v čítárni Žitnoostrovej knižnice v Dunajskej Stredě skupinka slovensky čítajúcich záujemcov, aby založili literárny klub čitateľov.

Zišlo sa 13 záujemcov, ktorí by sa chceli mesačne raz stretnúť a podeliť sa o svojich čitateľských zážitkoch. Cieľom klubu je v prvom rade, aby sa tu „členovia“ cítili príjemne, stretávali známych a spoznávali sa vzájomne. Čitateľský klub si zvolil názov: Povedz mi, čo čítaš... Ich prvou témou bola: láska je ako nežná pieseň. Hovorilo sa tu o láske všeobecne a o rôznych podobách lásky. Prečítali sa aj úryvky z rôznych kníh: z poézie, z románov dokonca i zo Svätého písma. Vedúcou zoskupenia sa stala naša dlhoročná čitateľka, tradičná Babka rozprávarkarka Noci s Andersenom Mária Pogányová. Svojej úlohy sa ujala s radosťou

a veľmi zodpovedne. Pri-
chystala popri duševnej
„potrave“ aj malé občerstve-
nie. Jedna z účastníčok prišla
oblečená v krásnom sloven-
skom kroji. Skupinka sa roz-
hodla stretnúť opäť
o mesiac. Rozišli sa vo veľ-
mi dobrej nálade o čom
svedčí ich „zanôtenie“ na
koniec stretávky.

Text a foto: Helena Laczová, Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede

Piešťany opäť čítali deťom

Mestská knižnica mesta Piešťany sa už po piaty raz stala súčasťou celonárodného projektu občianskeho združenia Celé Slovensko číta deťom, ktorého cieľom je nielen popularizácia čítania „nahlas“, ale i zblížovanie a upevňovanie vzťahov v rodinách prostredníctvom návratu ku knihám. Aj tento rok nad týmto malým knižným sviatkom prevzal záštitu prezident Slovenskej republiky, Andrej Kiska.

V stredu 5. júna sme v knižnici opäť privítali množstvo zaujímavých hostí: spisovateľov Jána Uličianskeho a Dorotu Nvotovú (ktorá je mimochodom i skvelou hudobníčkou a zanielou cestovateľkou), výtvarníčku, animátorku a rodáčku z Piešťan Alicu Kucharovič či hercov Alžbetu Kamenskú a Šimona Petra Králika.

Piaty ročník sa však neniesol len v znamení čítania - deti sa mohli okrem čítajúcich hostí započúvať i do pesničiek z „hovoriacej knižky“ Jána Uličianskeho, Max a Lea, v podaní už spomínaných hercov a pán autor im neskôr predstavil i Lízu, mačku z Trojice - hrdinku svojej najnovšej rozprávky. Tú vydalo vydavateľstvo Trio Publishing a ilustroval známy slovenský výtvarník Vladimír Král. Jeho veľkoplošné objekty môžu nájsť naši malí čitatelia i v priestoroch oddelenia pre deti. Niekoľko pesničiek zo svojho posledného albumu nám zaspievala i Dorota Nvotová.

Rozprávkovým podujatím všetkých sprevádzal moderátor a naozajstný knižný labužník, Dado Nagy. Aj vďaka príjemnej atmosfére, o ktorú sa postarali vše-

teci účinkujúci sa nám určite podarilo presvedčiť návštevníkov o tom, že čítať dvadsať minút denne môže byť niekedy naozaj málo. A my sa už teraz sa tešíme na to, čo prinesie ďalší, šiesty ročník.

Text: Matúš Nižňanský, Mestská knižnica mesta Piešťany

Abrahámska Noc literatúry

V Abraháme sa opäť konalo jedno krásne podujatie – Noc literatúry, ktoré si získava čoraz väčšiu popularitu. Tento rok to vyšlo na stredu 15.mája 2019 a zúčastnilo sa 34 poslucháčov. Stretli sme sa na abrahámskej fare, kde nám pán farár Ondrej Chvala prečítal úryvok z knihy Silmarillion od J. R. R. Tolkiena. Ďalšou zastávkou mal byť cintorín, no pre nepriazeň počasia sme zostali na fare a Janka Takáčová prečítala časť z knihy Veroniky Šikulovej - Petrichor. Dobre naladení sme sa vybrali na ďalšie stanovište, ktorým bola Pivnica P-OD vo Vinohrade. Tu pri pohári dobrého abrahámskeho vínka sme si vypočuli pasáž z knihy Ja, Malkáč od Luba Dobrovodu v podaní Moniky Hornáček Banášovej. Cieľovým miestom nášho putovania za literatúrou bol Kultúrny dom v Abraháme. Tu nám v trnavskom nárečí čítala Milka Horváthová z knihy Milana Zelinku – Teta Anula. Nálada bola výborná, trnavské nárečie pridalo čítaniu svoje čaro.

Každý zo zúčastnených dostal na fare zlosovateľný žetón a výhercovia získali knižné publikácie. V kultúrnom dome sa podávalo aj malé občerstvenie a v družnej a dobrej nálade sme sa zabávali do neskorých nočných hodín.

Text a foto: Eudmila Horváthová, Obecná knižnica v Abraháme

Beseda v knižnici!

Dňa 27. mája 2019 o 18,00 hod. sme privítali v šamorínskej knižnici veľmi uznávanú, mladú, viacerými vyznamenaniami ocenenú Veroniku Homolovú Tóthovú, autorku knižky Mengeleho dievča a Mama milovala Gabčíka.

VERONIKA HOMOLOVÁ TÓTHOVÁ pôsobí v médiách viac ako dvadsať rokov. Bola reportérka, moderátorka a aktuálne je editorka spravodajstva. Vyše desať rokov sa venuje zaznamenávaniu príbehov ľudí, ktorí prežili nacistické alebo komunistické prenasledovanie. Nahrútila viac ako sedemdesiat reportáží a 15-dielny cyklus dokumentárnych filmov s názvom Neumlčani. Režirovala dokumenty Atentát na Heydricha – príbeh Jozefa Gabčíka a Jana Kubiša (2013), Nehodní žití? (2016), Heydrich a 74 žien, (2017). Je držiteľkou viacerých novinárskych cien. V roku 2016 vyšla jej prvá kniha Mengeleho dievča, ktorá zaznamenala obrovský čitateľský ohlas. Získala ocenenie Platinová kniha, cenu Literárne-

ho fondu a stala sa knihou roka v rôznych anketách.

Príbeh Slovenky, ktorá prežila štyri koncentračné tábory, neľudské pokusy, ušla z pochodu smrti a pomohla chytiť brutálnu blokovú vedúcu z Auschwitzu, kniha bola preložená do češtiny aj francúzštiny. Posedenie prebiehalo vo veľmi príjemnej atmosfére aj vďaka moderovaniu Marty Galbáčovej, ktorá je dlhodobou členkou Klubu slovenských čitateľov. Dojímavé a vzrušujúce bolo premietanie krátkeho filmu s hrdinkou knižky pani Violou Stern Fischerovou, ktorá veľmi disciplinovane rozprávala o svojich šokujúcich zážitkoch v jednotlivých táboroch! Obecenstvo so slzami v očiach prežívalo kruté príbehy autorky a nakoniec konštatovalo, nech len také niečo nemusí prežiť nikto z nás!

Text: Nóra Némethová, MK Zsigmonta Zalabaiho v Šamoríne

Milan Rastislav Štefánik

V roku 2019 si pripomínáme viaceré významné výročia, ktoré ovplyvnili našu históriu. Jedným z nich je aj 100. výročie úmrtia M. R. Štefánika. Pri tejto príležitosti Galantská knižnica usporiadala 21. mája 2019 v priestoroch Renesančného kaštieľa v Galante podujatie o živote tejto významnej osobnosti našich novodobých dejín. Poslucháčmi boli študenti Gymnázia Janka Matúšku v Galante a prednášku viedol lektor z Ústavu pamäti národa, PhDr. Tomáš Klubert, PhD. Lektor zaujímavou formou rozprával o živote tohto astronóma, vojenského letca, generála, diplomata a politika. Študenti sa dozvedeli mnoho zaujímavostí, ktoré doposiaľ nepočuli a formou videoprojekcie si pozreli dobové fotografie z tohto obdobia.

Prednáška sa uskutočnila vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia.

Text: Angelika Biróová, Galantská knižnica v Galante

Foto: Archív Galantskej knižnice v Galante

Stretnutie so Štefánikom

Dňa 4. mája 2019 uplynulo 100 rokov od tragického úmrtia jednej z najvýznamnejších osobností našich novodobých dejín, generála Milana Rastislava Štefánika. Bol astronómom, vojakom, diplomatom a spoluzakladateľom spoločného štátu Čechov a Slovákov. To sú informácie, ktoré o Štefánikovi vie väčšina našich obyvateľov. Viete však, aký bol jeho život, kde vyrastal či prečo miloval slovenský národ?

Odpovede na tieto a mnohé ďalšie otázky prináša atraktívny komiks – Milan Rastislav Štefánik, kreslený príbeh rodáka z Košarísk. Mladé autorky, Lenka Mlčúchová a Nina Abramovičová, pochádzajú zo Štefánikovho kraja. Jeho neuveriteľný život približujú netradičným, pútavým a hravým spôsobom, ktorý je vhodný ako pre deti a mládež, tak aj pre dospelých.

V našej Záhorskej knižnici sme využili príležitosť predstaviť deťom prvého stupňa senických škôl osobnosť M. R. Štefánika v jubilejnom roku práve prostredníctvom tejto knižnej novinky. Pripravili sme pútavé podujatie: spojili sme dôležité a poučné informácie o Milanovi Rastislavovi Štefánikovi, rodákovi z neďalekých Košarísk, s atraktívnou prezentáciou s využitím komiksu. Výsledok? Ticho v knižnici, hoci v ňom boli plné triedy detí, a dychtivý záujem dozvedieť sa čo najviac.

So žiakmi sme si v nej prešli celým životom tohto veľikána – obdobím detstva a štúdií, vedeckej práce, vojenskou kariérou a diplomaciou, prácou s legionármi a tragickým koncom. Deti so zaujatím sledovali jeho osudy, odpovedali na otázky, mnohé prekvapili svojimi vedomosťami, za ktoré treba poďakovať ich pani učiteľkám. Súčasťou programu bola i práca s pracovným

listom, v ktorom si zopakovali vypočuté informácie. Páčila sa im pamäťová hra vytvorená z pexesa s reálnymi fotografiami zo života Štefánika. A kto by odolal možnosti vyfotografovať sa pri makete lietadla Caproni s generálskou čiapkou na hlave? Dokonca ani niektorí dospelí nie. Dúfame, že ako pamiatku si odniesli okrem pekného zážitku a magnetky, pripomínajúcej storočnicu tragickej smrti, aj zopár nových vedomostí. Spokojnosť zúčastnených žiakov a ich pani učiteliek bola pre nás peknou odmenou.

Text: Andrea Sadloňová, Záhorská knižnica v Senici

Foto: Archív Záhorskej knižnice v Senici

Týždeň slovenských knižníc 2019 v Trnavskom samosprávnom kraji

V roku 2019 sa do celoslovenského podujatia Týždeň slovenských knižníc zapojilo 26 verejných knižníc a 2 akademické knižnice v rámci TTSK. Z verejných knižníc boli 4 regionálne, 8 mestských, 6 obecných knižníc s profesionálnym pracovníkom a 8 obecných knižníc s neprofesionálnym pracovníkom. Spolu sa uskutočnilo 217 podujatí, ktorých sa zúčastnilo 7 356 návštevníkov. Zorganizovalo sa 65 hodín informačnej výchovy, 55 exkurzií, 30 besied so spisovateľmi a tvorcami kníh. Nainštalovaných bolo 34 výstav a uskutočnilo sa ešte 26 iných podujatí. Počas TSK bolo zapísaných 1 071 nových čitateľov a odpustilo sa 2 487 pokút.

Týždeň slovenských knižníc sa aj v tomto roku niesol pod mottom „Knižnice pre všetkých“.

Slávnostné otvorenie v TTSK sa uskutočnilo 4. marca 2019 v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave za prítomnosti župana Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupiča, riaditeľa

ľá Odboru kultúry a športu TTSK Petra Kadlica a hovorcu mesta Trnava Pavla Tomašoviča. Prítomní boli aj riaditelia kultúrnych inštitúcií, riaditelia verejných i akademických knižníc a v neposlednom rade predstavitelia profesijných organizácií Spolku slovenských knihovníkov a knižníc a Slovenskej asociácie knižníc. Podujatie otvoril svojím príhovorom župan TTSK Jozef Viskupič.

Účastníkom slávnostného otvorenia sa ďalej prihovorili Pavol Tomašovič a riaditeľka KJF v Trnave Lívia Koleková, ktorá oboznámila prítomných s programom KJF v Trnave i s programom knižníc TTSK. Po príhovoroch na podujatí vystúpil mladý huslista Imrich Farkaš, laureát mnohých ocenení, ktorý hral s klavírnym sprievodom Štefana Ternockého.

*Text: Miriam Danková, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave
Foto: Archív Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave*

ZO SPOLKOVEJ ČINNOSTI

Milí priatelia,
na stránkach tohto periodika sa vám prihovám prvýkrát vo funkcii predsedníčky Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc (SSKK) v Trnave.

17. januára 2019 som nahradila doterajšiu predsedníčku Mgr. Líviu Kolekovú. Zároveň spolu s Mgr. Mirkou Dankovou a so zástupcami ďalších krajov pracujeme v slovenskom výbore SSKK.

Následne na prvom zasadnutí slovenského výboru SSKK bola zvolená nová predsedníčka Mgr. Helena Mlejová.

A keďže slov vďaky nikdy nie je dosť, využívam aj túto príležitosť na poďakovanie predchádzajúcej predsedníčke trnavskej pobočky Mgr. Lívii Kolekovej za obrovský kus poctivej práce, ktorú pre krajskú pobočku a slovenské knihovníctvo vôbec urobila. V súčasnosti pracuje ako riaditeľka Galantskej knižnice, kde vystriedala PhDr. Štefana Poláka, ktorý odišiel do dôchodku.

Tento rok je vo všeobecnosti bohatý na zmeny v knihovníctve v trnavskom regióne. V Žitnoostrovnej knižnici v Dunajskej strede sa novou riaditeľkou stala

PhDr. Helena Laczová a nahradila tak Mgr. Lýdiu Tóthovú, ktorá odišla do dôchodku. Tento istý model nastal aj v Záhorskej knižnici v Senici. Na miesto Mgr. Kataríny Soukupovej nastúpila Ing. Silvia Sameková. Odchádzajúcim riaditeľom ďakujeme a želáme hlavne veľa zdravia a životnej pohody a ich nástupníkom želáme pevné a úspešné uchopenie nástupníckeho žezla. Činnosť našej pobočky charakterizuje najmä plnenie plánovaných úloh. Výbor pobočky na svojom prvom zasadnutí stanovil rámcový plán, ktorý postupne plníme. Vlajkovou loďou slovenského knihovníctva je Týždeň slovenských knižníc (TSK).

V tomto roku sa slávnostné otvorenie konalo v historickej radnici v Levoči. Trnavský kraj slávnostne privítal TSK v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave za prítomnosti predsedu Trnavského samosprávneho kraja Mgr. Jozefa Viskupiča. Do aktivít TSK sa zapojila väčšina knižníc. Podrobnejšie o tom v tomto čísle píše Mirka Danková.

Za výdatnej spolupráce pobočky SSKK sa uskutočnilo pravidelné vzdelávanie knihovníkov. V rámci festivalu Dni detskej knihy sa na seminári Fantázia čítania predstavili lektorky Mgr. Timotea Vráblová, PhD., PhDr. Ľudmila Hrdinová, PhD. a Mgr. Radka Kukurugyová.

Čaká nás tradičná letná burza kníh, odborná exkurzia do knižníc Bratislavy a vianočné stretnutie členov trnavskej pobočky spolku.

Teším sa spolu s vami na všetky spoločné aktivity a verím, že sa nám spoločnými silami podarí žiť dobrý knihovnícky život.

Želám krásne leto

Zuzana Martinkovičová
predsedníčka Krajskej pobočky Spolku slovenských
knihovníkov a knižníc v Trnave

Od 1. augusta 2019 nastupuje do funkcie riaditeľa
 Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave

Ing. Pavol Tomašovič.

Srdečne gratulujeme!

(poznámka redakcie)

LETNÁ BURZA KNÍH

Letná burza kníh, ktorú každoročne organizuje Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v Trnave, sa tento rok konala v dňoch 17. – 21. júna 2019 v čitárni knižnice. Na jej chode participuje Univerzitná knižnica UCM, Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity a Obecná knižnica Abrahám. Burza kníh sa každoročne teší obľube milovníkov literatúry. Tohtoročnú burzu navštívilo približne 1 000 záujemcov, ktorí si domov odniesli 2 122 kníh.

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 46, č. 1, rok 2019

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, IČO 182826

Vychádza 2x ročne

Zodp. redaktor: Emília Dolníková

Predseda redakčnej rady: Miriam Danková

Členovia redakčnej rady: Emília Dolníková, Zuzana Fajnorová, Helena Laczová

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 28 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09

ISSN 1339-4991